

Nr 2.

Ankom till Riksdagens kansli den 26 februari 1912 kl. 2 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 2 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående sammanfattningar af tryck i vissa frågor.

I en inom Andra kammaren af herr *Tengdahl* väckt motion nr 248 hemställes, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t begära utredning angående möjligheten att åstadkomma sådana sammanfattningar af tryck i vissa frågor, som i motionen närmare angifvas.

Motionären anför: »Det göres egentligen bra litet för att underlätta riksdagsmännens arbete. Det stora registret öfver riksdagstrycket är afstannadt för mer än 10 år sedan. Och ändå kunde man väl med skäl begära, att ett sådant arbete alltid skulle hållas i bokstaffigaste mening up to date, d. v. s. att, äfven om registret inte gäfves ut i tryck mer än hvar 10:e år, manuskriptet i alla fall skulle hållas tillgängligt, påfylldt med färskaste uppgifter till dags dato. Emellertid har registerfrågan berörts i motion af annan hand. Jag skall här tillåta mig vidröra ett annat hjälpmedel.

När man vill studera en större fråga — t. ex. rösträtten, väghållningsskyldigheten, öl och brännvin, skogslagstiftning, egna hem m. m. — finner man kanske, att bara hänvisningarna i registret taga upp flere sidor. Ett mödosamt arbete återstår i att begära fram de band, som innehålla hvad man söker och i hvar och ett (som ju också innehåller en mängd andra saker) leta fram det, som intresserar en. En mängd tid skulle vinnas och systematiska studier, d. v. s. specialisering på vissa frågor, skulle underlättas, om i stället allt, som rörde en viss stor fråga, funnes i förväg sammanfördt. Naturligtvis är detta sammanförande

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 13 saml. 5 afd. 2 häft. (Nr 2.)

ett ganska tidsödande och i följd däraf dyrbart arbete, men åtminstone enligt min uppfattning skulle nyttan mer än väl uppväga kostnaderna.»

*Utskottets
utlåtande.*

Utskottet finner motionärens syfte att underlätta riksdagsmännens arbete beaktansvärdt och anser i likhet med honom det vara af vikt, att det stora registret öfver riksdagstrycket, som afslutas med år 1899, snarast fortsättes fram till närvarande tid. Då riksgäldsfullmäktige här om gjort framställning och frågan ligger under behandling inom bankoutskottet, torde detta spörsmål snart bringas till afgörande. Därmed blir riksdagsmännens arbete betydligt underlättadt, då ju ett flertal nu särställda årsregister sammanföras till ett öfverskådligt helt.

Det önskemål, som motionären framhäfver, nämligen att »allt, som rörde en viss stor fråga, funnes i förväg sammanfördt», anser utskottet så till vida redan vara realiseradt, som registret torde utgöra den bästa möjliga uppslagsbok för alla frågor, hvilka behandlats af såväl Rikets Ständer 1809—1866 som Riksdagen 1867—1899. Äfven vid en realuppsättning af specialiseradt riksdagstryck enligt motionärens tankegång måste ju ett fullständigt register finnas.

Något besvärligt letande i ett framtaget band behöfves icke, då det blott gäller att slå upp en i registret angifven sida. Att bandet jämväl innehåller »en mängd andra saker» medför ingen nämnvärd olägenhet, eftersom bandets volym och tyngd icke öfverskrida den praktiska lämplighetsgränsen.

Det positiva i motionärens förslag afser att jämte de nu årsvis ordnade riksdagshandlingarna upprätta specialsamlingar af allt riksdagstryck, som berör vissa större frågor, hvarigenom tidsvinst skulle uppstå vid forskningsarbetet och specialstudier underlättas.

Dylika sammanfattningar af riksdagstrycket — utskottet förutsätter att motionärens förslag ej afser annat tryck — skulle leda till en betydligt voluminös utvidgning af biblioteket. Motionären tänker sig visserligen dylika samlingar endast för större frågor, men det torde vara svårt att draga gränsen mellan en stor och en liten fråga, ty dels kan en riksdagsman finna en viss fråga vara stor, medan en annan finner den liten, dels värdesätter tiden själf frågorna mycket olika, då ju nästan hvarje fråga har olika aktualitet under olika tidsskeden.

Härtill kommer att någon fullständig historik öfver en riksdagsfråga med djupa rötter i tiden ej kan erhållas genom dylika sammanfattningar i tryck utan att en del äldre riksdagshandlingar *omtryckas*.

Det gäller således icke blott en bokinbindingsfråga utan äfven en tryckerifråga af den art, att reformen skulle draga med sig betydliga kostnader. Det finnes nämligen, enligt hvad utskottet inhämtat, ytterst ringa tryck i reserv från ståndsriksdagarna och likaså från en del riksdagar efter 1866.

I sitt utlåtande nr 50 vid 1894 års riksdag yttrade statsutskottet i fråga om det året förut fullbordade sakregistret för ståndsriksdagarna 1809—1866, att om detsammes »utmärkta beskaffenhet och afsevärda gagn icke mer än en mening torde råda». Om det sedermera fullbordade registret för riksdagarna 1867—1899 torde samma omdöme kunna fällas. Det fyller nog, om det fortsättes till närvarande tid, alla rimliga anspråk på en praktisk och snabb handledning vid studier i riksdagsbiblioteket.

Med fullt erkännande alltså af motionärens goda syfte att underlätta arbetet för Riksdagens ledamöter finner sig utskottet på grund af det anförda och jämväl emedan en hänvändelse till Kungl. Maj:t är obehöflig, när det gäller en riksdagens angelägenhet, icke kunna tillstyrka bifall till hans yrkande, utan hemställer,

att herr Tengdahls motion nr 248 icke måtte till någon Andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 februari 1912.

På utskottets vägnar:

ERNST LILJEDAHL.
